

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовао комисију: 03-04.09.2025. године, Наставно-научно веће Економског факултета у Суботици		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. Бекер Пуцар др Емилија	редовни професор	Општа економска теорија и политика, 10.02.2022. године
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Економски факултет у Суботици, Универзитет у Новом Саду		Председник комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. Арсић др Милојко	редовни професор	Економска политика и развој, 12.01.2018. године
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Економски факултет, Универзитет у Београду		Члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. Главашки др Олгица	ванредни професор	Општа економска теорија и политика, 05.06.2022. године
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Економски факултет у Суботици, Универзитет у Новом Саду		Члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
1. Име, име једног родитеља, презиме: Марина, Бранислав, Бељић		
2. Датум рођења, општина, држава: 09.07.1996. године, Београд, Савски венац, Република Србија		
3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив: Економски факултет у Суботици, Универзитет у Новом Саду, Мастер академске студије, смер Европска и међународна економија и бизнис, Мастер економиста		
4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2020. година, студијски програм: Економија, модул: Европска интеграција		

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

ИМПЛИКАЦИЈЕ ПОЛИТИКЕ ОПОРЕЗИВАЊА НА МАКРОЕКОНОМСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ЕВРОПСКИХ ЕКОНОМИЈА ПРИМЕНОМ ХЕТЕРОГЕНИХ МОДЕЛА ПАНЕЛА

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација је написана на 331 страница. Од укупног броја страница, 290 чине основни текст, 21 страница списак референци, 12 страница прилога, 4 странице чини преглед табела, 2 странице списак слика и 1 страница преглед графикона. Рад садржи 46 табела, 31 слику, 6 графикона и 2 прилога. Цитирано је 316 референци.

Докторска дисертација се састоји од два дела и пет тематских поглавља, уводних и закључних разматрања: Увод (9 -страница); Први део: I поглавље – Теоријски концепт опорезивања (26 страница), II поглавље – Политике опорезивања и ефекти на макроекономске перформансе (40 страница), III поглавље – Тенденције у политикама опорезивања (73 страница); Други део: IV поглавље – Економетријски оквир (38 страница), V поглавље – Емпиријски резултати (94 страница) и Закључак (7 страница).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Кандидат Марина Бељић је у *уводном делу* докторске дисертације јасно дефинисала *предмет истраживања*, који се односи на анализу утицаја пореских политика на макроекономске перформансе 22 европске OECD (*Organisation for Economic Co-operation and Development*) економије у периоду од 1998. до 2021. године. Посебна пажња је усмерена на различите пореске облике (директне и индиректне) и њихове импликације по привредни раст, буџетску равнотежу, правичност и прилив страних директних инвестиција. *Циљ истраживања* је постављен у правцу идентификовања адекватних пореских политика које могу допринети балансирању привредног раста, фискалне одрживости и правичности у друштву. Додатно, у уводу је истакнута актуелност и значај процеса пореске координације и пореске конкуренције, узимајући у обзир изазове које намећу глобалне економске кризе, међународне иницијативе попут BEPS (*Base erosion and profit shifting*), као и динамика европских интеграција. У уводном делу је истакнуто да је у методолошком смислу, кандидат применио напредне економетријске технике и хетерогене моделе панела, што је омогућило обухват структурних разлика између развијених економија и економија у развоју и успону. Тиме је показан висок степен истраживачке оспособљености кандидата да користи савремене економетријске технике за обраду сложених економских феномена. На основу спроведене анализе у докторској дисертацији, у уводу је истакнуто да пореске политике имају значајну улогу у обликовању макроекономског амбијента, уз напомену да њихови краткорочни и дугорочни ефекти захтевају додатну пажњу, посебно у погледу буџетске стабилности и привлачења страних директних инвестиција.

Комисија позитивно оцењује Увод докторске дисертације.

У *првом поглављу* докторске дисертације обрађен је теоријски концепт опорезивања, уз јасно представљање основних принципа, циљева и врста пореских система. Приказано је како су се порески системи развијали у складу са ширењем функције државе, нарочито у домену социјалне заштите и економске стабилизације. Кандидат је показао добро разумевање разлика између директних и индиректних пореза, истичући да се директни порези повезују са праведнијом расподелом дохотка, док индиректни преносе порески терет на крајњег потрошача и имају релативно мањи негативан утицај на привредни раст. У оквиру теорије оптималног опорезивања, истакнут је фундаментални компромис између ефикасности и правичности уз наглашавање улоге прогресивних стопа у смањењу неједнакости. У овом поглављу кандидат је, такође, повезао теоријски оквир са макроекономским перформансама, укључујући привредни раст, буџетску равнотежу и правичност у друштву. На јасан начин размотрени су изазови пореске конкуренције и координације у глобализованом окружењу при чему је посебна пажња посвећена иницијативи

BEPS, која за циљ има хармонизацију пореских система. На крају поглавља, кандидат је истакао значај прилагођавања пореских политика динамичним економским условима и потребу за хармонизацијом унутар Европске уније, како би се очувала фискална стабилност и унапредила атрактивност инвестиционог окружења.

Комисија позитивно оцењује прво поглавље Теоријски концепт опорезивања у оквиру докторске дисертације.

У другом поглављу докторске дисертације је представљен теоријски концепт опорезивања кроз два кључна сегмента: политике опорезивања и ефеката на макроекономске перформансе. У оквиру разматрања политика опорезивања, кандидат се фокусирао на разлике између директних и индиректних пореза. Посебно је истакнуто да директни порези, попут пореза на добит предузећа и пореза на доходак грађана, имају значајан редистрибутивни потенцијал и утицај на правичност, док индиректни порези, попут пореза на додату вредност, обезбеђују стабилне приходе уз мањи негативни утицај на привредни раст. У овом делу докторске дисертације јасно је представљен и оквир теорије оптималног опорезивања при чему се наглашава баланс између ефикасности и правичности, као и улога прогресивних стопа у смањењу неједнакости. У сегменту који се односи на ефекте пореских политика на макроекономске перформансе, кандидат је обрадио њихов утицај на привредни раст, буџетску равнотежу, неједнакост и прилив страних директних инвестиција. Наглашено је да директни порези могу допринети привредном расту кроз редистрибутивне политике, док су индиректни порези иако стабилни у погледу прихода, релативно неутрални на инвестиције, те да могу повећати неједнакост уколико не буду праћени адекватним мерама прерасподеле. Указано је да додатно смањење пореских стопа на добит предузећа може подстаћи прилив страних директних инвестиција, али истовремено угрозити буџетску стабилност. Кроз анализу, кандидат је показао способност да препозна кључне изазове у обликовању политика опорезивања и нагласио потребу за балансирањем између привредног раста, фискалне одрживости и правичности. Посебно је апострофирано да пореске политике морају бити прилагођене специфичностима развијених економија и економија у развоју и успону, што потврђује висок степен критичког размишљања и разумевања комплексности ове проблематике.

Комисија позитивно оцењује друго поглавље Политике опорезивања и ефекти на макроекономске перформансе у оквиру докторске дисертације.

У трећем поглављу докторске дисертације кандидат је анализирао тенденције у политикама опорезивања кроз два кључна сегмента: OECD економије и европске економије. У делу који се односи на OECD економије, кандидат је показао да су законске стопе пореза на добит предузећа значајно смањене у последњим деценијама, док су индиректни порези, пре свега порез на додату вредност, постали доминантан извор јавних прихода због своје стабилности и ефикасности. Посебна пажња је посвећена пореским реформама које укључују подстицаје за истраживања и развој, као и иницијативе међународне хармонизације попут BEPS, усмерених на спречавање ерозије пореске основе и премештања добити у јурисдикције са нижим пореским оптерећењем. Кандидат је истакао и контроверзни тренд „трке ка дну“ у ефективним просечним пореским стопама, који може угрозити стабилност јавних финансија, нарочито у мање развијеним економијама. У анализи европских OECD економија, кандидат је показао да развијене економије успевају да задрже стабилне пореске приходе упркос смањењу пореских стопа, док економије у развоју и успону користе конкурентне пореске политике за привлачење инвестиција, што их чини рањивијим у случају фискалне нестабилности. Уочено је да је хармонизација пореских политика у области индиректних пореза, посебно пореза на додату вредност, била релативно успешна, док усклађивање у области директних пореза остаје неостварена, што отежава дубљу координацију. Кандидат је нагласио да европске економије настоје да пронађу равнотежу између конкурентности и фискалне одрживости, уз прилагођавање пореских облика специфичним економским потребама и јачању институционалних механизма за спречавање штетних ефеката пореске конкуренције. Кроз ову анализу кандидат је показао висок ниво способности да повеже емпиријске податке са теоријским оквиром.

Комисија позитивно оцењује треће поглавље Тенденције у политикама опорезивања у оквиру

докторске дисертације.

У четвртом поглављу докторске дисертације разрађен је економетријски оквир истраживања, са фокусом на анализу утицаја пореских политика на макроекономске перформансе кроз примену напредних метода макро панела. Кандидат је демонстрирао висок ниво методолошке оспособљености, анализирајући карактеристике савремених модела панела, са нагласком на: метод здружених групних средина, метод проширених групних средина и метод динамичких заједничких корелисаних ефеката са хетерогеним коефицијентима. Нарочита пажња посвећена је тестирању кључних претпоставки економетријске анализе, укључујући стационарност и зависност података упоредних пресека. Доследно су приказани и примењени релевантни тестови, међу којима се истичу *Pesaran CD* тест, *Pesaran CIPS* тест и *Westerlund* тест. На основу спроведених анализа закључено је да су хибридни модели који интегришу хетерогеност и динамичке ефекте, најпогоднији за разумевање сложених односа између пореских политика и макроекономских показатеља. Тиме је демонстрирао способност да методолошке иновације повеже са истраживачким циљевима и пружи утемељену основу за каснију интерпретацију резултата.

Комисија позитивно оцењује четврто поглавље Економетријски оквир у оквиру докторске дисертације.

У петом поглављу докторске дисертације приказани су емпиријски резултати добијени анализом утицаја пореских облика на макроекономске перформансе европских OECD економија у периоду 1998. до 2021. године. Резултати су засновани на анализи применом метода здружених групних средина, метода динамичких заједничких корелисаних ефеката, уз доследну проверу робусности резултата применом метода проширених групних средина. Резултати истраживања указују да је смањење пореза на добит предузећа најефикаснији начин за подстицање привредног раста, али да истовремено угрожава буџетску равнотежу. С друге стране, повећање прихода од пореза на додату вредност доприноси стабилности јавних финансија уз минималне негативне ефекте на раст. Налази показују и да директни порези, попут пореза на доходак и пореза на добит, значајно смањују доходовну неједнакост, док индиректни порези попут пореза на додату вредност имају ограничене редистрибутивне ефекте. Кандидат је посебно обрадио питање пореске конкурентности, истичући да ниже ефективне пореске стопе привлаче стране директне инвестиције, али уједно погоршавају фискалну позицију, нарочито у економијама у развоју и успону. Анализа показује да развијене економије успешније користе директне стратегије за привлачење страних улагања, док се економије у развоју и успону претежно ослањају на смањење ефективних просечних пореских стопа, чиме постају изложеније фискалним ризицима. Кандидат истиче да у условима глобалне економске нестабилности способност пореских политика да привуку стране директне инвестиције додатно слаби, што ограничава маневарски простор креатора економске политике. Истраживање упућује на потребу за балансирањем између пореске конкурентности и одрживости јавних финансија, као и прилагођавања пореских политика специфичностима развијених и мање развијених економија. Свеукупно, кандидат закључује да пореска конкуренција преовлађује над пореском координацијом, што са собом носи ризике по дугорочну фискалну стабилност.

Комисија позитивно оцењује пето поглавље Емпиријски резултати у оквиру докторске дисертације.

У закључном делу докторске дисертације кандидат јасно указује на кључну улогу пореске политике у обликовању макроекономских перформанси европских OECD економија, резимирајући главне налазе докторске дисертације и потврђујући релевантност постављених хипотеза. Резултати истраживања показују да смањење директних пореза, попут пореза на добит предузећа, подстиче раст и прилив страних директних инвестиција, али истовремено може нарушити фискалну одрживост. Са друге стране, повећање индиректних пореза, попут пореза на додату вредност, доприноси буџетској равнотежи, уз минималне ефекте на привредни раст. Кандидат је показао да директни порези ефикасно смањују доходовну неједнакост, док индиректни порези имају ограничен редистрибутивни капацитет. Анализа потврђује да пореска конкурентност у савременим условима преовлађује над пореском координацијом, али да са собом носи озбиљне ризике за дугорочну фискалну стабилност, нарочито у економијама у развоју и успону. Као један од важних доприноса

докторске дисертације истиче се препорука о јачању међународне пореске координације и разматрању увођења минималне ефективне просечне пореске стопе изнад 15% чиме би се умањила ерозија пореске основице и обезбедила одрживост јавних финансија. Коначно, сумиран је теоријски, емпиријски и допринос креирању економске политике, чиме је дисертација заокружена на систематичан и академски валидан начин.

Комисија позитивно оцењује Закључак у оквиру докторске дисертације.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Радови категорије M22:

1. Glavaški, O., Beker Pucar, E., **Beljić, M.** (corresponding author), Stojkov, Š. (2023). Coordination vs. Competitiveness of Effective Average Tax Rates in Relation to FDI: The Case of Emerging EU Economies. *Sustainability*, 15(1), 1-20. <https://doi.org/10.3390/su15010227>

Радови категорије M23:

2. **Beljić, M.**, & Glavaški, O. (2025). Rethinking Tax Systems: How Heterogeneous Tax Mix Shapes Income Inequality in European OECD Economies. *Journal of Risk and Financial Management*, 18(5), 279. <https://doi.org/10.3390/jrfm18050279>
3. **Beljić, M.**, Glavaški, O., Beker Pucar, E., Stojkov, S., & Pejčić, J. (2023). Asymmetric Effects of Tax Competition on FDI vs. Budget Balance in European OECD Economies: Heterogeneous Panel Approach. *Risks*, 11(12), 219. <https://doi.org/10.3390/risks11120219>

Радови категорије M51:

4. **Beljić, M.**, Glavaški O., & Pejčić J. (2023). The Impact of Corporate Income Tax on FDI Inflow in Emerging EU Economies. *Facta Universitatis: Economics and Organisation*, 20(1), 39-52. <https://doi.org/10.22190/FUEO221028004B>

Радови категорије M33:

5. **Beljić, M.**, Glavaški, O., & Pejčić, J. (2025). The Tax Competition in Turbulent Times: The Race to the Bottom in European OECD Economies. In J. Belak & Z. Nedelko (Eds.), *9th FEB International Scientific Conference: Sustainable Management in the Age of ESG and AI: Navigating Challenges and Opportunities* (Vols. 9, pp. 621-630). Univerzitetna založba Univerze v Mariboru. <https://doi.org/10.18690/um.epf.5.2025.58>
6. Trivić, J., **Beljić, M.**, & Glavaški, O. (2024). Sustainability of Corporate Tax Revenues in European OECD Economies: EATR Cuts and FDI Inflow. *29th International Scientific Conference Strategic Management and Decision Support Systems in Strategic Management, Subotica, Republic of Serbia*, 64-72. https://doi.org/10.46541/978-86-7233-428-9_390
7. **Beljić, M.**, Glavaški O., Pejčić J. (2023). Tax Strategies and FDI Sensitivity in Crisis Conditions: The Case of EU. *28th International Scientific Conference Strategic Management and Decision Support Systems in Strategic Management, Subotica, Republic of Serbia*, 166-174. https://doi.org/10.46541/978-86-7233-416-6_21

Радови категорије M34:

8. **Beljić, M.**, Glavaški O., & Stojkov S. (2022). The Effects of Tax Competitiveness on Investments Localization in Emerging EU Economies. *6th International Scientific Conference on Economics & Management, EMAN 2022: How to Cope with Disrupted Times, Ljubljana, Slovenia*, 23-24. <https://enauka.gov.rs/handle/123456789/902496>

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

У докторској дисертацији су анализирани ефекти политике опорезивања на макроекономске перформансе применом хетерогених модела макро панела, груписани око шест главних истраживачких хипотеза.

Емпиријска анализа у оквиру истраживачке хипотезе H_1 указује на дугорочну негативну везу између пореских прихода и БДП у европским OECD економијама, при чему смањење пореза на добит предузећа показује највећи стимулативни ефекат на раст БДП, док смањење пореза на доходак и пореза на додату вредност доприноси расту у мањој мери. Испоставља се да фискална политика може балансирати између подстицаја економске активности и одржавања адекватног нивоа јавних прихода. Резултати имају јасне импликације за креаторе економске политике, у смислу да стратешко смањење пореских стопа које подстичу привредни раст требало би да буде праћено компензацијом прихода кроз експанзивну економску активност или мање дисторзивне изворе прихода. Ова анализа доприноси ширем научном дискурсу продубљујући разумевање везе између пореских инструмената и привредног раста.

У оквиру истраживачке хипотезе H_2 анализа указује на дугорочну позитивну везу између пореских прихода по основу пореза на добит предузећа, пореза на доходак грађана и пореза на додату вредност са буџетском равнотежом у европским OECD економијама. Повећање ових прихода доприноси јачању фискалне одрживости, док смањење може стимулирати привредни раст, али уз ризик по стабилност јавних финансија. Резултати наглашавају да креатори економске политике треба да размотре прогресивније и уравнотежене пореске системе, који омогућавају очување буџетске равнотеже уз одржив привредни раст.

Резултати истраживања јасно потврђују истраживачку хипотезу H_3 и две помоћне хипотезе H_{3a} и H_{3b} . Наиме, резултати показују да ниже ефективне просечне пореске стопе (пореска конкурентност) негативно утичу на буџетску равнотежу, док умерени пораст ефективне просечне пореске стопе доприноси стабилизацији јавних финансија. Ефекти су израженији у економијама у развоју и успону него у развијеним економијама, а смањење ефективне просечне пореске стопе има интензивније негативне последице на буџетску равнотежу од повећања, што упућује на нелинеарност утицаја. Резултати истраживања указују на потребу балансирања између привредног раста и очувања фискалне одрживости, као и на значај стратешког структурирања пореских инструмената и подстицаја. Ова сазнања пружају конкретне импликације за креаторе економске политике и доприносе ширем разумевању (не)линеарне природе везе између пореских политика и буџетске равнотеже.

Резултати истраживања потврђују истраживачку хипотезу H_4 , показујући да раст пореског оптерећења по основу пореза на добит, пореза на доходак и пореза на додату вредност доприноси смањењу доходне неједнакости у европским OECD економијама. Виши нивои пореских прихода, посебно кроз прогресивне стопе пореза на доходак и добит бележе значајан редистрибутивни ефекат, док смањење оптерећења може повећати неједнакост. Пореске политике усмерене на прерасподелу дохотка, стога, треба да укључују повећања за високо профитабилна предузећа и домаћинства са вишим примањима, уз истовремено обезбеђивање пореских олакшица и субвенција мањим предузећима и домаћинствима са ниским приходима. У одређеним европским OECD економијама, повећање пореза на додату вредност такође доприноси смањењу неједнакости, што указује на ефикасну употребу индиректних пореза у функцији прерасподеле дохотка.

Резултати истраживања потврдили су хипотезу H_5 , указујући да постоји негативна дугорочна веза између ефективне просечне пореске стопе и прилива страних директних инвестиција у европским OECD економијама. Нижи нивои ефективне просечне пореске стопе, који одражавају пореску конкурентност, подстичу прилив страних директних инвестиција, док виши нивои ефективне просечне пореске стопе, који карактеришу пореску координацију, обесхрабрују инвеститоре. Ови резултати упућују на закључак да креатори економске политике морају пажљиво балансирати

између одржавања конкурентности и осигурања фискалне одрживости. Конкретно, конкурентне пореске стопе треба примењивати селективно, циљано на кључне секторе, како би се стимулисао прилив страних директних инвестиција, али без угрожавања стабилних пореских прихода. Према томе, оптималним комбиновањем пореске конкурентности и координације може се обезбедити одрживо инвестиционо окружење.

Истраживачка хипотеза H_6 показује да се веза између пореске конкурентности и прилива страних директних инвестиција разликује између европских OECD економија у развоју и успону и развијених економија. Потврђена је помоћна хипотеза H_{6a} , према којој у економијама у развоју и успону доминира индиректна пореска стратегија привлачења страних директних инвестиција путем смањења ефективне просечне пореске стопе, док развијене економије успешније остварују директно привлачење страних директних инвестиција. Такође, потврђена је и помоћна хипотеза H_{6b} која указује да пореска конкурентност у оквиру прага од 15% минималне ефективне просечне пореске стопе не изазива штетне ефекте по привредни раст. Резултати сугеришу да исто смањење пореског оптерећења обезбеђује већи прилив страних директних инвестиција развијеним у поређењу са мање развијеним економијама, што врши додатни притисак на потоње да агресивније снижавају стопе. Тиме се економије у развоју и успону излажу већем ризику фискалне неодрживости. Импликација је да само снижавање ефективне просечне пореске стопе није довољно за реалну конвергенцију, већ је потребно комбиновати пореску конкурентност са адекватним јавним инвестицијама у инфраструктуру, образовање и здравство. Закључује се на основу резултата да пореска конкурентност може бити инструмент привлачења страних директних инвестиција, али да је њен допринос дугорочном расту условљен структуром пореског система и способношћу да се очува фискална стабилност.

Комисија позитивно оцењује резултате истраживања добијене на основу постављених истраживачких хипотеза и изведене закључке.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Резултати истраживања докторске дисертације кандидата представљени су на високо систематичан и структуриран начин, уз примену текстуалног излагања, табела, графика и слика, што омогућује јасну визуелизацију и интерпретацију налаза. Кандидат се доследно придржавао научно-истраживачког рада, а обрада података извршена је применом релевантних и статистички валидних метода, које су у потпуности одговарале предмету и циљевима истраживања. Сви резултати презентовани су јасно, прегледно и доследно, уз поштовање основних научних принципа. Кандидат је успешно повезао теоријска знања са савременим економетријским техникама, чиме истраживање доприноси ширем научном дискурсу и продубљује разумевање утицаја пореских политика на макроекономске перформансе европских OECD економија. Такође, кроз докторску дисертацију приказана је и дискусија о ограничењима примењеног емпиријског приступа, посебно у погледу хетерогености међу економијама и потенцијалног утицаја екстерних шокова. Целокупна презентација резултата сведочи о способности кандидата да комплексне податке и емпиријске релације обради на систематичан, прецизан и научно утемељен начин у одабраном истраживачком периоду и на узорку европских OECD економија.

На основу наведеног, Комисија закључује да се начин приказа и тумачења резултата истраживања може сматрати квалитетним и задовољавајућим, те исти оцењује позитивно.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?

Докторска дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме докторске дисертације.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе?

Докторска дисертација садржи све битне елементе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

Докторска дисертација кандидата Марине Бељић представља оригинални допринос науци у теоријском и емпиријском смислу, као и из угла креирања економске политике. (1) **Теоријски допринос** се огледа у систематичној анализи савремених концепата пореске политике и поређењу искустава европских OECD економија. На основу ове анализе кандидат је извео закључке о позитивним и негативним импликацијама различитих политика опорезивања на кључне макроекономске перформансе. (2) **Емпиријски допринос** огледа се у избору и примени адекватне методологије за обухватање квалитативних и квантитативних утицаја пореских стратегија на привредни раст, буџетску равнотежу, правичност и стране директне инвестиције. Посебно значајан допринос представља употреба хетерогених нестационарних панела са присуством зависности података упоредних пресека, чиме се обезбеђује виши степен поузданости и валидности добијених резултата. (3) **Допринос креирању економске политике** препознаје се у формулисању препорука за креаторе економске политике на основу емпиријских резултата, како за целину узорка тако и за појединачне европске OECD економије.

На овај начин докторска дисертација даје оригиналан научни допринос како теоријском разумевању односа пореских политика и макроекономских перформанси, тако и емпиријском доказивању њихових ефеката, али и практичној димензији кроз формулисане препоруке релевантних за креаторе економске политике. Докторска дисертација, самим тим, доприноси савременим научним расправама о односу пореске политике, привредног раста, социјалне правде, нудећи препоруке у

правцу адекватне стратегије која обухвата прогресивне директне порезе, селективне пореске подстицаје и редистрибутивну употребу јавних прихода. Тиме кандидат показује висок ниво истраживачке компетенције и пружа релевантне смернице како за ширу економску заједницу, тако и за креаторе економске политике.

4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања?

Докторска дисертација нема недостатака који би битно утицали на коначне резултате истраживања.

5. Образложење резултата провере оригиналности рада (нумерички и наративно):

Текст докторске дисертације је прошао проверу софтвера за анализу и тестирање оригиналности и плагијаризма *iThenticate* уз 14% подударана текста. На основу анализе резултата поменутог софтвера, утврђено је да проценат плагијаризма од 14% представља резултат случајних поклапања речи и израза, а не намерног преузимања туђег истраживачког рада. Наведена поклапања су техничке природе и уобичајена у академском писању, те не указују на кршење ауторских права или недостатак оригиналности у представљеном раду, посебно имајући у виду да су поклапања са свим појединачним изворима испод 1%.

X ПРЕДЛОГ:

На основу наведеног, комисија предлаже:

- а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана;
- б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени);
- в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум:

Суботица, 24.09.2025. године

1. др Емилија Бекер Пуцар, редовни професор

_____, председник комисије

2. др Милојко Арсић, редовни професор

_____, члан комисије

3. др Олгица Главашки, ванредни професор

_____, члан комисије

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.